

הצעדה - כיצד?

בינה ובין נחלאי "החוף". והנה מפנה אחד מאנשי השורה האחרונה של הקבוצה הנוגוה את ראשו לאחור. שניו נחשפות בחיך התגרות. "צנחנים, בואו מהר!" נשמעת צעקתו.

"להתראות בדרך!" נושף צנחן.

משאית מגיחה משולי הכביש ונעה בעקבות הנחלאים. מלוע הרמקול שלה משתאג המנון-הנחל. תלתיה השוכבים של נחלאית מתפתלים כנחשים בזקפה את ראשה מעל לתא הנהג.

"מרץ, החוף! הבנות באות מיד לצעוד אתכם!" היא מריעה.

משאית אחרת מתיצבת במקום שנתפנה על ידי משאית הנחל. אורות הפנסים נופלים על הכומות האדומות של נוסעיה.

"כיפאקו" מריעה ממנה צנחנית.

"הי" נענים הצנחנים — משל ירה מתוך כל אחד מהם תותח. — "כיפאקו" — "הי" — "כיפאקו!" — "הי! הי! הי!" מכוניות אלו מחלוח אל הקבוצות הצועדות, בדומה לאותן סירות המתלוחות אל חוצי תעלת-למנש, או הכנרת. בהן משקה, אביזרי עזרה ראשונה ו... מטען של בנות, שחשיבותן לצועדים אינה פחותה משל המטענים שהזכרתי, כאשר ננכח בהמשך הדברים.

"בכמה הם כבר לפנינו בזמני?" שואל צנחן גמלוני את השופט שלידי.

"עשרים דקות" עונה השופט בלא היסוס.

"היום נחשבון אתם", מבטיח הצנחן, ומתחיל להתניע את רגליו בדריכה במקום.

"זה לא כך, זה הרבה יותר", לוחש שופט אחר באונו של השופט, שעמו שוחח הצנחן.

"לא חשוב, שיאמינו — אין דבר", משיב הלז.

"הצרה היא, שאחרי שלושה ימים של צעידה הפך שופטה של כל קבוצה לאיש הקבוצה", סח לי שופט בכיר. "נסה אתה לצעוד עם שכאלה ארבעים קילומטרים ביום, מבלי להתאהב בהם".

"דקה אחת ליציאה!" מתרה הקצין המשלה.

תיפופו המעורר של תוף נשמע בסמוך. הצנחנים מגבירים את הדריכה במקום.

"שמונה... שש... ארבע... שתיים... צא!"

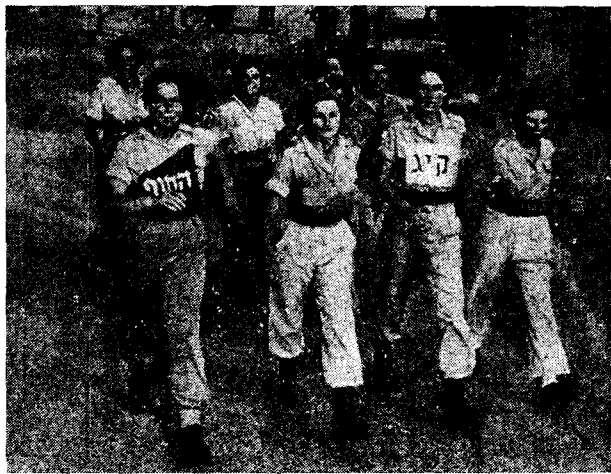
הקבוצה מסתערת קדימה. קבוצה חר' שה נגשת לקר-היוגוק, אני, כמשקיף, כבר חש מוקרות בכפות הרגליים. קשה עד מאוד שלא להסתף עם נחשולי צועדים אלה, המשמרים בתוכם, ביום הרביעי של התחרות, ששוך-קרב ורוח רעננה ותוססת, משל אך זה החלו את הקילומטר הראשון.

השעה 03.30. אנו נמצאים בקשת-כביש קטנה המחברת תחנת-דלק עם כביש נתניה-תל-אביב. זוהי נקודת-היוגוק של תחרות-הצעדה, לקבוצות ולבודדים, אשר הגיעה עתה ליומה הרביעי — ולארבעים קילומטרים האחרונים. הקבוצות ה' צבאיות בנות שלושים האיש ערוכות זו מאחורי זו בעיקולה של הקשת; שופט חמוש בשעון-תחרות משלח מדי דקות אחרות אחת מהן. זמני היציאה נרשמים לאור פנס, על ידי חיילת. נוגה תאורת-הגיאון הצבעונית של התחנה נוסך גופך של עליונות למעמד המרתק הזה — בו דורכים עצמם נחלאים צנחנים, רגלים, תותחנים ושריונאים לצעידת-הגמר ("פיניש" בלע"ז) — התובעת מהם, כידוע לכל, מיצוי כל עתודות-הכוח הגופניות והנפשיות, שנותרו לאחר שלושה ימי צעידת-תחרות, ומאה ועשרים קילומטרים.

קבוצת הנחלאים "החוף" מתניעה עתה את עצמה באמצעות דריכה חופשית במקום, בעוד השופט מונה את השניות שנותרו עד ליציאתה.

- "עשר" מכריז הוא. — "עשרו" וזהמים הנחלאים פה-אחד.
- "שמונה!" — "שמונה" רועמים הנחלאים.
- "שש" — "שש" משתאגים הנחלאים.
- "ארבע" — "ארבע" — כרעם בגלגל.
- "שתיים!" — "שתיים" קוראים הנחלאים בגרון.
- "צא!"

הקבוצה נורית-מעצמה קדימה. אין זו הליכה. זוהי הפסעה חפזיה של הרגליים, הגובלת בריצה. בגבים רכונים לפנים — מקצת מחמת מעמסת התגור והנשק האישי, מקצת מחמת תשוקת הגוף להדביק את הרוח הוואה קדימה — ממחרת הקבוצה אל תוך חשכת האשמורת האחרונה של הלילה. על קר-היוגוק מתיצבת עתה קבוצת צנחנים, אשר קרב מר נוש

שנכתבו כודאי בידים כנות, אך בידים שלא דוקא בהן הופקד בשחון המדינה.

שתי אפשרויות נסתמנו לי בסוגיה זאת. האחת הועלתה על ידי הרמטכ"ל בנאום הנעילה של הצעדה. רב-אלוף משה דיין אמר, כי הצעדה והשתא השיגה אמנם שיא צעידה נאים, אך בשנה הבאה לא יידרשו הצועדים "לשבור" שיאים אלה. מת' גבשת הצעה, להעמיד את התחרות בצעידה על בסיס של מעבר מרחק נתון בפרקי זמן שיהיה מתון יותר מן השיא שהושג; ובסופו של כל יום צעידה — להעמיד את הצועדים למבחן "אות'הקלע". תחרות כזאת תחייב את הצועדים שלא להמריץ יתר על המידה את צעידתם, מחשש שמא לא יימצאו בקר' הכושר שעה שיועמדו למבחן הקליעה.

האפשרות השניה, שנסתמנה לי תוך כדי שיטוטי במסלול, היא תחרות על בסיס של מעבר מרחק נתון בזמן מתקבל-על-הדעת, מתן נקודות נוספות בעד זמן טוב יותר — ומתן שהות נפישת למתחרים בטרם יועמדו במבחן צבאי הכליתי, כמוצע. זמן הנפישת ייקבע ביחס ה-1:10 לזמן בו עברו הצועדים את המרחק הנתון. כלומר, שכל שיקצר משך הצעידה, כן תועזק לה לקבוצה שהות נפישת גדולה יותר, לפי מודד שיקבע ע"י מומחה לדבר. תחרות על בסיס זה תתאים יותר למוגנו הסוער מקצת יותר ממוגם של ההולנדים, אבות רעיון הצעדה; היא תעניק פיצוי נאות להישג נאה, ועיקר העיקרים — היא תשמור בתוכה את גורם התחרות, שהוא הוא, יותר מכל גורם אחר, המרומם את רוחם של המתחרים ושל הצופים, מרתק את תשומת-לב הציבור והנוער למפעל, ובעקבות זאת — מרבה צועדים בורכי הארץ.

ככל שמסייר אני במסלול הצעדה, כן מרבה אני לצוד בזכות הצעה השניה, "התחרותית". הנה, עוברים על פני השריונאים. קבוצתם שמה לה לחוק שלא להגרר אחרי ההס' תערות הנמרצת קדימה, לה נתפסו רוב הקבוצות האחרות. דגש השריונאים מושם בליכוד ובהופעה הנאה. בשורתם הראשונה נישא ברמה נסהחיל שלהם. קודם לכן העפתי מבט בהישגם ביום אתמול. הם סיגרו בשעתיים, בקירוב, לעומת הקבוצות ה"דוהרות". הופעתם רבת-רושם, אך אין בכוחם

תביעה, מופרות' באימוך-מסע — מפתח להישגים, מופ' ריו"ם במבצע" — סיסמה זאת כתבה מערכת "צקלון" בפתח מאמרו של הגנרל-ל' יטננט האמריקאי ל. ק. טראסקוט, "צעידת" חיילים — נשק" ("צקלון" מס' 18); והיא זוממה בראשי עת שוטטתי הלך-וחזור במסלול הצעדה, וחזיתי בקבוצות הנוה' רות קדימה בקצב מסחרר, מיוזעות ומתנשמות. הגנרל-ל' יטננט טראסקוט, איש גלוי-לב ובעל שם של לוחם מעולה הן למען ארצו והן למען השקפותיו בעניני אימון הרגלים, כתב: — "צעידה מואצת, התובעת מן הפרט את מלוא תקיפות ההחלטה לעמוד במאמצים הגופניים העצומים, היא אחד הדברים המסייעים החשובים ביותר בהכנה הגופנית והנפשית של החיילים לקראת הקרב". הגנרל-ל' יטננט טראסקוט נאלץ להגן על המסעות המאומצים שדרש מחייליו: הן בפני מפקדיו (אשר מעניו — ואשר מתחתיו) והן בפני "דעת הקהל" ושיפורה — העתונות. "ידעתי שדרישת רמה כזאת (רמת צעידה כה מהירה)... וכשלוך בהשגתה — יערערו את הבטחון העצמי, ישפיעו לרעה על יחסי הפיקוד, ויסבו נזק בכל השטחים האחרים..." — כך כתב בדברו על הכשרתם לקרב של צעירים אמריקניים, אשר "רגליהם שלוחות יותר בנעלם מנעלי אספורט לשם משחק או ריקודים, מאשר בנעלם מנעלי צבא מס מרים. בנשאם את כבודת-הקרב בדרך אל המערכה". אולם טראסקוט האמין אמונה שלמה ביכולתם של חייליו להגיע עד להרתק מעבר לחומת "ארבעת הקילומטרים לשעה", שהציבו ספרי ההדרכה לקצב הצעידה של חיל-הרגלים, והוא אימנם לכך על אף הסיכון הכרוך בדבר. התוצאה היתה: — הישגים נפלאים במבצעי-רגלים, הן מבחינת מהירות התנועה והן מבחינת הישגיה-לחימה.

מסופקני, אם אותם המאמרים אשר הופיעו בעתונות הישראלית, ובהם התקפות חריפות על הצעדה ה"גוראה" שיזם צה"ל, נכתבו בידי אנשים אשר קראו אי-פעם במאמרו של הגנרל-ל' יטננט טראסקוט ועיינו בלקחיו, אך אין להכחיש, כי גם אני, בראותי את מאבקם המחמיר והולך של הצועדים — נגד הזמן הממהר-לחלוף והמסלול הארוך — חשתי לא אחת, כי הגזמנו או באורכו של המסלול או בקצב הצעידה; הגנרל-ל' יטננט טראסקוט, אשר הקדיש מחשבה רבה לענין צעידת-החיילים, הצמיד את ה"צעידה המואצת" לאימונים הרגילים, המכשירים חייל לקרב. הוא הגדירה כ"מעבר מרחקים נתונים בקצבי צעידה מכסימליים, והיכולת להגיע לנקודת-הסיום במבצב גופני כשר-לקרב". שאלתי את עצמי, אם צועדי "החוף", או יריביהם ה"צנחנים והאחרים, עשויים יהיו להסתער על יעד, או להתתפר מהר, או לעמוד כהלכה בפני התקפת אויב פתאומית, ב"הגיעם לנקודת-הסיום? את הצועדים עצמם לא היה טעם לשאול שאלה זאת — הם היו עונים עליה ב"הן" מדי, שכן כבוד-היחידה חייבם לכך, השאלה נשארת ללא תשובה מלאה. מכל מקום: — מן הראוי להקדיש מחשבה נוספת לענין זה, ולערוך ניסויים, כדי לשמור את הצעדה במסגרת צבאית-הכלית; וזאת — בלי להרכין ראש בפני מאמרים מקטרגים, שנכתבו

להפיק מן המסתכלים אותו שכרוך-התלהבות וגאות העם בצבאו, קבוצות הנחלצים או הצנחנים, או הרגלים. במושבות שלאורך המסלול מתגלים לעיני מחזות מעוררים, אזרחים ואזרחיות מצטרפים אל הקבוצות העוברות וצועדים עמם. הכוח הסוחף שבמראה התנועה המהירה אל המטרה מחולל גפלאות בלבותיהם וברגליהם של אנשים ונשים אשר נחרגו יתר על המידה לכורסה ולנעלי-הבית. "בשנה הבאה אלך גם אני" — משפט זה הפך לפנמוני-חזרו לאורך כל המסלול כולו. והרי זוהי אחת ממטרותיה של הצעדה — "ללמד את בני יהודה לכת", לעודד את העם לצעדה, ולהעלות את כשירות רגליו של הרגלי בצבאנו. בספק הוא, אם מעבר מרחק נתון במספר שעות מתקבל-על-הדעת עשוי לקטום כל כך לנוער ולגילים אחרים בעם, ולהביאם לידי התגובה הרצויה.

יש אף להזהר, שלא להעתיק בצעדה הבאה את הדגש מן הצעידה לקליעה. דבר זה עלול להתחולל, בלי כוונה-תחילה, אם יידרש מן המתחרים לעבור את המסלול במספר שעות מתקבל-על-הדעת" — ואחרי זאת לבדד לעמוד, בהגיעם אל קר הגמר, במבחן "אות-הקלע", אראו ינטל מן הצעידה "העוקץ" שבתחרות; והתחרות האמתית תתחולל בין הקוגנעים. והרי לא דוקא לשם עידוד הקליעה-למטרה באה הצעדה, אלא לשם טיפוח הצעידה עצמה.

* * *

קבוצות החיילות צועדות במסלול בן 30 הקילומטרים, המתמשך דרך רמת-השרון והרצליה. הצטיירו נשי רמת-השרון בסלי תפוזים, ועתה הן תוחכות את תפוזיהן לידי הבנות העוברות על פניהן ושירי-לכת בפיהן. נטשו מאות פועלי הרצליה משכימי-הקום את תורי האוטובוסים שסיעום לעבור דתם, וצבאו על המסלול העובר על פני תחנת "אגד", למחוא כף לצועדות. הבנות צועדות מאושרות, הגם שיש פרצות בשורותיהן, ונמושות מאחוריהן. אף הן מתאמצות "לקצור" זמן טוב-ככל-האפשר תמורת זיעתן. הופעתן מעלה דמעות בעיני סבתות, והערצה בעיני הצעירים יותר שבצופים. באשר לעידוד לעם כי יצעד, הרי השיגי הבנות אינם נופלים מהשיגי האריות שבקבוצות הבנים. למראה הצלחתן זאת, הרהור צץ בן שמן הראוי להעביר את מסלולי הצעדה, או, לפחות את אחד ממסלוליה, דרך עיר גדולה בארץ, למען תפעל פעולתה על המונים גדולים-עוד. בשעות הבוקר הקבוצות לא יגרום הדבר טרחה רבה למשטרת התנועה ולתחבורה העירונית, ומאידיך-גיסא, רבבות של "עכברי-כרך", שנתרגלו לנסוע באוטובוס מבתם למכולת, יתרשמו אף הם רשמים רצויים.

* * *

ה"גיבורים האלמונים" של הצעדה הם האזרחים, שיצאו להתמודד עם הצבא. הם מפוזרים לאורך המסלול הארוך, מבודדים, בזוגות, או בקבוצות קטנות. כאן צועדים בעל ואשתו, כאן חבורת "בוקרים" בעלי מגבעות רחבות-חיתורה, כאן בחור רחבי-גידים במכנסי-התעמלות, כאן גידם וחברו, ו"מקלות-נדרזים" בידיהם, וכאן — קשיש אפור-שיער, אך בעל רוח צעירה ורגלי כדורגלן.

כל אחד מהם מעורר עניין, שכן הם מגוונים בהופעתם את החדוגניות של זרם החאקי הצבאי. הקבוצות האזרחיות, רחוק לעילא ולעילא. באחת מפסיע אקורדיונאי, ומנעים נעימות-לכת לחבריו. מן האחרות בוקע ועולה קולה המסתלסל של מפוחית. והללו — שרים. זקוף-גו, שכן אין שום משא עליו, צועד הנחיל האזרחי הארוך — כתהלוכה ססגונית של סיגנר-

נות-הליכה. ניכר ברבים מן האזרחים, כי לא הרצון לזכות במקום הראשון מדרבן אותם קדימה, אלא הרצון לעמוד במבחן הזה, ולהגיע לקריהגמר.

כאן נראית לי בעליל הצלחתה הרבה של הצעדה. בדרכנו הקשה להשרשת מסורת אספורטיבית בעמנו המתחדש, תחשב הצעדה לצעד נכבד קדימה. אין עוד, אולי, שום מפעל-אספורט העשוי לשתף המונים גדולים כמפעל הצעדה. אם נשנה לצעדה אופי של תג עממי — וללא ספק, היא תהפוך מאליה, במרוצת הזמן, לחג כזה — אם אגודות-אספורט, מפעלי-חרושת ומוסדות-מדינה, והאיגודים המקצועיים, יירתמו למפעל זה וישלחו קבוצות להשתתף בו, הרי תושגנה בכך מסורות רבות, אשר לא-מך-המבוטלות שבהן תהיה התכלית של טיפוח רוח-הצעות וגאות-המפעל, או גאות-המוסד, וגאות-המקצוע. כאן נפתח כר נרחב לפעולה להסתדרויות העובדים ובעלי-התעשייה — כל הנוגעים בדבר יצאו נשכרים.

* * *

לענין ה"ניקוד" בתחרות — הופעה קבוצתית נאה, למשל, חשיבותה לאה הורגשה דיי-הצורך בצעדה דהשתא; פגם זה יתקן בודאי בשנה הבאה. הופעה נאה לא תמיד מתיישבת היא עם צעידה חפונה-מאוד, ועל כן יש לשקול היטב איזה אחוזים ב"ניקוד" יש להקצות ל"מקצוע" וההופעה ול"מקצוע" הצעידה. באותה מידה, כמובן, יש לשקול יפה את אחוז ה"ניקוד" שינתן לעמידה במבחן "אות-הקלע".

מאמר מצויין בענין זה הופיע בשעתו ב"צקלון" מס' 130 והו "הניקוד" — משתלם" מאת הקולונל ואלטר אי. סיוגל, בשעתו פרופסור למדעי-מלחמה ולטקטיקה באוניברסיטת המדינה של איווה שבארה"ב. מך-הראוי שמתכנני הצעדה הבאה יעיין בו. אביא איראלה דברים בשם אומרם: — "היחידה הצבאית — לפי הגדרתה ואימונה — היא מעין קבוצת-אספורט, אשר רוח-התחרות שבה מהווה חלק שאין לו-תרעליו בכוחה-הנפשי", כותב הקולונל סיוגל. "תחרות בין יחידות עשויה, אמנם, לעבור את הגבול הרצוי, שכן יש לזכור, כי מטרת האימון היא להגיע להצטיינות כללית של כל היחידות, ולא לאינו יחידה אלופה אחת, הנמצחת את כל חברותיה. להצטיינות כללית זאת תשאף להגיע כל יחידה רגילה, בתנאי שהצטיינות זאת תוגדרת בתנאי-תחרות שיהיו מובנים ומקובלים..."

ה"ניקוד" הוא אחד מתנאי-התחרות החשובים ביותר, ועליו להיות, איפוא, "מובן ומקובל" ביותר. על הניקוד כותב הקולונל סיוגל: — "אי-אפשר לחבר "משואה" אשר תתאים לכל היחידות ולכל המצבים (ובסוגיות-שלנו — לכל הקבר-צות הצבאיות, האזרחיות ולבודדים! — ש.ג.), נוסחה-לכל מעין זו אינה קיימת; אולם כל נוסחה מסוג זה חייבת להיות בעלת תכונות מסיימות אחדות".

התכונות הללו מפורטות במלואן במאמר הנ"ל. אביא רק אחדות מהן, לנוחיותם של אלה אשר אינם מקוראי הקבוצים של "צקלון". כותב הקולונל סיוגל על נוסחת ה"ניקוד": —

- "היא חייבת להיות אובייקטיבית ככל האפשר".
- "היא חייבת לכלול את הפעולות והתפקידים החשובים".
- "היא חייבת להדגיש את החשוב יותר על פני החשוב פחות".
- "היא חייבת להמריץ חתירה לרמה גבוהה, אך לא ליאש צ"י דרישת הבלתי-אפשרי".

(סוף בעמ' 91)